

## **AJANKOHTAISTA**

### **TUHTI-seminaari – puuttuva lenkki teoreettisen nuorisokasvatuksen ja käytännöllisen nuorisotyön välillä?**

**Tapio Kuure**

#### **Kolmijalkajakkarasta nelijalkaiseen tuoliin**

TUHTI-seminaari sai alkunsa Euroopan sosiaalirahaston rahoittaman projektin aloitteesta vuonna 1997. Projekti oli nimeltään Nuori-Youth, ja sitä rahoitettiin Employment Youth Start -ohjelmasta, joka oli luonteeltaan niin sanottu yhteisöohjelma. Projektia hallinnoi Mannerheimin Lastensuojeluliitto.

Yhteisöohjelma tarkoitti käsitteenä sitä, että projektin tärkeimpänä tavoitteena oli toimintamallien tuottaminen. Siinä projekti onnistuikin mallikelpoisesti sikäli, että nuorisotyöntekijöiden, tutkijoiden ja hallinnon välinen yhteistyö mallitettiin niin sanottuna "kolmijalkamallina". Kolmijalan metaforaa esitettäessä oli tapana sanoa, että kolmella jalalla jakkara pysyy pystyssä, mutta jos yhdenkin niistä ottaa pois, jakkara kaatuu. Myöhemmin kolmijalkametaforaa ei ole liiemmälti viljelty, koska jossain vaiheessa havaittiin, että nuorisotalan kouluttajat ovat tärkeä yhteistyössä mukana oleva neljäs toimijataho.

#### **Kaiken takana on ESR**

On hyvä kysyä, miksi juuri ESR-projekti saattoi olla aloitteen takana. Syitä voi hakea kahdelta suunnalta. 1990-luvun alun laman merkeissä Suomen kunnissa oli nuorisolautakunnat ajettu alas ja nuorisotoimen resursseja leikattu merkittävästi. Suomen liittyttyä Euroopan Unioniin vuonna 1995 vähäisiä resursseja alettiin monissa kunnissa paikata EU-rahoitteisilla projekteilla. Lamavuosina oli ajettu myös alas Tampereen yliopiston nuorisotyön koulu-tus. Tässä tilanteessa nuorisotyön kentällä oli syntynyt koulutuksellinen tyhjiö, jota TUHTI osaltaan tuli täydentämään.

#### **Internet-aikakauden alkua**

Ensimmäinen TUHTI-seminaari pidettiin huhtikuussa 1997 ja seminaariraportti julkaistiin lokakuussa 1997 sekä verkko- että paperiversiona (Ruoho & Ihatsu 1997). Seminaarimateriaali oli kuitenkin verkossa saatavilla jo aikaisemmin.

Minulle, edellisenä vuonna väitelleelle nuorelle tutkijalle, julkaisuvauhti oli päätä hui-maava. Olin tottunut erilaisten paperiversioiden työstämisessä ja julkaisemisessa siihen, että artikkelin julkaisemisprosessi vei vähintään vuoden ja tekstit saattoivat julkaisijan

rahanpuutteen takia jäädä julkaisemattakin.

Muistan hyvin, kun pistin oman artikkelini sähköpostin liitteenä menemään Nuorisosiain neuvottelukunnan tuolloiselle sihteerille Reijo Viitaselle. Soitin heti perään Reijolle ja kysyin, tuliko liite perille. Lyhyen puhelinkeskustelumme aikana Reijo siirsi artikkelini liitetiedostosta verkkoon ja kehotti käymään katsomassa. Sen keskustelun jälkeen olenkin suosinut tekstien verkkoversioita, mistä minulle on ollut tutkijanuran varrella kovasti hyötyä.

## **Tutustuminen projektisanastoon**

Ensimmäisen TUHTI-seminaarin raportti otsikoitiin *Kasvatuksellisia ja kuntoutuksellisia katsauksia nuorten syrjäytymiseen*. Otsikon näkökulmasta raportin avainteksti on Nuori-Youth -projektin päällikön Petri Lempiäisen artikkeli projektinsa kokemuksista kehittämissä. Lempiäisen artikkelissa ovat hyvin muotoiltuna lähes kaikki nykyisinkin projektityössä käytettävät keskeiset käsitteet – empowermentististä lähtien. Siinä pohditaan projektityön suhdetta perusnuorisotyöhön ja analysoidaan projektityön keskeisiä ongelmia aivan samalla tavalla kuin nyt, 17 vuotta myöhemmin.

Mielenkiintoisena ajankuvana Lempiäinen (1997) kuvaa tarkasti, kuinka nuorisotyö tuolloin perustui projekteille. Elettiin edelleen laman jälkeistä nuorisotyön aikaa, jolloin nuorisotyön perusrahoitus useimmissa kunnissa oli laskettu äärirajoille. Projekteilla paikattiin perusrahoitusta ja joissakin kunnissa koko työ alkoi perustua projekteihin.

Tämä Lempiäisen kuvaama lähtötilanne näkyy edelleen suhtautumisessa projekteihin. Sen sijaan, että projektit nähtäisiin oleellisena osana kehittämistyötä, ne nähdään joskus vieläkin ylimääräisenä painolastina ja riippakivenä, joissa keksitään uudestaan samat asiat, jotka voitaisiin keksiä ilman projektejakin. Vaaditaan, että projektipainotteisesta työstä pitäisi siirtyä vahvistamaan perusnuorisotyötä. Tällainen vaatimus kuvastaa mielestäni sitä, että projekteja ei nähdä kehittämisen välineinä vaan perusnuorisotyön aukkojen paikkaajana.

Ennen TUHTI-seminaria olin ollut nuorten kanssa tekemisissä kymmenen vuotta ohjaaja-nimikkeellä kriminaalihuollon puolella, missä rakenteet olivat jokseenkin selvät, joten minulle aiheutti lievästi sanoen ongelmia käsittää, mitä mieltä projektityöskentelyssä kaiken kaikkiaan oli. Oma alustukseni seminaarissa perustui empiiriseen analyysiin tamperelaisten nuorten tuomioista 1990-luvun ensimmäisellä puoliskolla, joten nuorisotoimiala oli minulle uutta. Kriminaalipolitiikka ja nuorten rikollinen käyttäytyminen sen sijaan perin pohjin tuttua. Seminaarin osanottajista en puolestaan tuntenut ketään.

Petri Lempiäisen alustus, jossa hän Suomen kartan avulla selvitti projektien ”disseminaatiota” ja kerrannaisvaikutuksia, avasi kuitenkin aiheita. Petrin johdatus oli ilmeisen vakuuttava, koska noista vuosista lähtien olen ollut useammassakin ESR-rahoitteisessa projektissa mukana ja minulla on niistä paljon hyviä kokemuksia.

## **Periaatteena kierrätys**

TUHTI-seminaarissa omaksuttiin heti alussa, disseminaation hengessä, rotaation periaate, eli seminaaria alettiin kierrättää eri paikkakunnilla. Seuraava seminaari pidettiin Oulussa, missä katsottiin, keitä edellisessä seminaarissa mukana olleita tuli paikalle ja keitä uusia tuli mukaan.

Olin ollut mukana Nuorisotutkimusseurassa aktiivisesti muutaman vuoden ja minua pidettiin ikään kuin seuran edustajana sekä seminaarin virallisemmassa osuudessa että epävirallisissa merkeissä. Muita Nuorisotutkimusseurassa mukana olleita tutkijoita ei ollut

mukana, joten minulta kyseltiin kiinnostuneena seuran toiminnasta. Seura eli tuolloin vaihetta, jota voisi luonnehtia sisäänpäin lämpiäväksi ja Helsinki-keskeiseksi, joten sitä kohtaan tunnettiin epäluuloa, jota koetin tamperelaisena ja pohjoisessa syntyneenä lievennellä. On hyvä muistaa, että Nuorisotutkimusverkostoa ei tuolloin oltu vielä perustettu, eikä siihen ohjattavista valtion budjettivaroista oltu vielä edes neuvoteltu.

Epäluulojen hälvetessä TUHTI-seminaarin suhteet Nuorisotutkimusseuraan lämpenivätkin jopa siinä määrin, että kun Nuori-Youth -projektin päättyessä alettiin katsoa jatkoa, seurasta päätettiin tehdä TUHTI-seminaarin kotipesä.

Projektijohtamisen näkökulmasta Nuori-Youth -projekti teki työnsä siis mallikelpoisesti: se tuotti nuorisotyön kenttää, koulutusta, tutkimusta ja hallintoa kokoavan yhteistyön mallin ja se juurrutti mallin suomalaisen nuorisotoimialaan varmistamalla toiminnan jatkuvuuden Nuorisotutkimusseuran vetovastuulla.

### **Miksi TUHTI-seminaari kestää ajan virrassa?**

TUHTI-seminaarin merkitys on sen fokuksessa. Seminaari on aina pitänyt huolta siitä, että keskustelu nuorisotyön kentän, koulutuksen, tutkimuksen ja hallinnon välillä kehittyy. Tämä, voisi sanoa erityisesti suomalainen nuorisotyöllinen teema, on edennyt myös EU:n nuorisopolitiikassa käytävään keskusteluun.

Vielä muutama vuosi sitten kysymys yhteistyöstä ja dialogista eri toimijoiden välillä ei ollut lainkaan itsestäänselvä. On olemassa esimerkkejä kansainvälisistä seminaareista, missä nuorisotyöntekijöiden, nuorten ja tutkijoiden väliset keskustelut on haluttu kieltää kokonaan.

Dialogin kehittämisessä on kuitenkin menty vuosien varrella jatkuvasti eteenpäin. Minulla oli kunnia olla Ruotsin valtion kutsusta EU-puheenjohtajuuskaudella Tukholmassa järjestetyssä nuorisokonferenssissa niin sanottuna resurssihenkilönä työryhmyöskentelyssä. Oli hienoa olla mukana ja seurata miten 250–300 nuorta, nuorisotyöntekijää, tutkijaa ja muita nuorisotoimialan edustajaa eri EU-maista työskenteli tiiviisti kahden päivän ajan menetelmillä, jotka ovat meille tuttuja nuorisoalan koulutuksesta ja nuorisotyön kentältä.

TUHTI-seminaarin kestävyys perustuu sen tietokäsitykseen, joka oli ensimmäisen seminaarin aikaan osin ajan hermolla, osin edellä aikaansa. Seminaarin tietokäsitys on demokraattinen. Se kunnioittaa eri tavalla hankittua tietoa, mutta ei usko sokeasti mihinkään tietoon.

TUHTI-seminaari ei ole paikka, jossa yksittäinen ja yksinäinen asiantuntija käy piipahdamassa ja suomassa asiantuntemuksensa, vaan paikka, jossa erilaisen tiedon haltijat tuovat oman panoksensa keskusteluun.

### **Kirjallisuus**

Lempiäinen, Petri 1997. Nuori-Youth -projektin kokemuksia nuorisoprojektien kehittämisestä. Teoksessa Ruoho, Kari & Ihatsu, Markku (toim.) Kasvatuksellisia ja kuntoutuksellisia katsauksia nuorten syrjäytymiseen. Helsinki: NUORAn julkaisuja 4.

Ruoho, Kari & Ihatsu, Markku (toim.) 1997. Kasvatuksellisia ja kuntoutuksellisia katsauksia nuorten syrjäytymiseen. Helsinki: NUORAn julkaisuja 4.

*Valtio-opin dosentti Tapio Kuure toimii tutkijana Valtakunnallisessa työpajayhdistyksessä.*